

Bijlage II. Toelichting op het overzicht voor- en nadelen najaarsrapportage 2019

1. GOAW Vechtstromen (voordeel € 171.000,-)

Voor het grensoverschrijdend afvalwater (GOAW) naar het gebied van het waterschap Vechtstromen is recentelijk met Vechtstromen overeengekomen dat, met terugwerkende kracht, vanaf 2017 wordt verrekend op basis van het jaarlijkse zuiveringstarief van Vechtstromen verminderd met het kwijtscheldingspercentage peiljaar 2017 (3,9%). Jaarlijks wordt ca. 25.000 ve voor ons gezuiverd door Vechtstromen. Het voordeel bedraagt over de jaren 2017 t/m 2019 € 171.000,-.

2. NBK (nadeel € 46.000,-)

Bij de voorjaarsrapportage 2019 is een grove inschatting gemaakt van € 500.000,- voor onze extra bijdrage 2019 in het NBK. Inmiddels is de begrotingswijziging van het NBK vastgesteld en onze bijdrage 2019 wordt uiteindelijk € 546.000,- hoger.

3. Commissie Bodemdaling (voordeel € 100.000,-)

Vergoeding door de NAM voor de extra kosten voor ecologisch en hydrologisch onderzoek en compenserende maatregelen en de uren van het waterschap in het kader van het peilbesluit Wolfsbarge. Het voordeel bedraagt € 40.000,-.

Voor de kosten die het waterschap heeft gemaakt voor fase 2 stap 2 van de Bodemdalingsstudie Eemskanaal Dollard boezem 2010-2025 is een bedrag geclaimd bij de Commissie Bodemdaling. Het voordeel bedraagt € 60.000,-.

4. Essentakziekte rwzi Assen (nadeel € 40.000,-)

Bij de rwzi Assen staan momenteel een groot aantal bomen met de essentakziekte. Deze bomen zijn afgestorven en kunnen gevaar en schade opleveren voor installaties en omheining. Op de locatie rond de rwzi Assen zullen alle zieke essen worden gekapt. Daarnaast wordt de reeds beschadigde omheining vervangen. De totale kosten bedragen € 40.000,-.

5. Doorbelasting kosten DigiD en MijnOverheid (voordeel € 30.000,-)

Vorig jaar heeft de Unie van Waterschappen een akkoord bereikt met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) over de doorbelasting van de kosten van DigiD en MijnOverheid. Naar aanleiding van dit akkoord zijn wij geïnformeerd over de kosten van de doorbelasting. Onze inschatting van de kosten (€ 60.000,-) blijkt te hoog te zijn. De kosten zullen beperkt zijn en € 30.000,- lager uitvallen dan begroot. Vanaf volgend jaar hebben wij deze kosten structureel € 20.000,- lager begroot.

6. Schouw (voordeel € 25.000,-)

Vanwege de verdergaande automatisering van het schouwproces vallen de kosten voor de inhuur van de helikopter lager uit dan begroot. Bovendien wordt meer terughoudend omgegaan met de aanwijs van schouwsloten, waardoor de werkzaamheden om deze in schouwbaar staat te brengen ook afnemen. De kosten worden daardoor beperkt en zullen in totaal € 25.000,- lager uitvallen dan begroot.

7. Energiebelasting (voordeel € 165.000,-)

In de jaarrekening 2018 hebben wij reeds aangegeven dat wij door een wijziging van de indeling van de clustering van de energiebelasting een gedeelte van onze eerder betaalde energiebelasting over de jaren 2013 tot en met 2018 kunnen terugvorderen. Wij hebben tijdens de besprekingen met de belastingdienst aangegeven dat deze wijziging voor ons gewenst was. Hiervoor is in de jaarrekening een totaal voordeel verantwoord van € 730.000,-. Dit betrof een eerste schatting. Inmiddels heeft onze energieleverancier contact gehad met de belastingdienst over de berekeningswijze van de teruggave.

Onze energieleverancier heeft een berekening opgesteld en een teruggaafverzoek voor de energiebelasting ingediend bij de belastingdienst. Dit teruggaafverzoek is € 165.000,- hoger dan onze eerdere schatting. Zodra onze energieleverancier definitief bericht ontvangt van de belastingdienst, zal het teruggaafverzoek naar verwachting worden uitgekeerd. In de najaarsrapportage nemen we daarom een voordeel van € 165.000,- mee.

8. GOAW Noorderzijlvest (voordeel € 30.000,-)

Voor het grensoverschrijdend afvalwater (GOAW) naar het gebied van het waterschap Noorderzijlvest heeft recentelijk de definitieve afrekening plaatsgevonden over de jaren 2016 t/m 2018. De inschattingen gemaakt bij de betreffende jaarrekeningen zijn per saldo € 30.000,- voordelig uitgevallen.

9. Grondaankopen (voordeel € 25.000,-)

De onderhandelingen met de grotere natuurbeheerders Staatsbosbeheer en Stichting Groninger Landschap over de overdracht van gronden in reeds uitgevoerde projecten zoals bijvoorbeeld de Runde en Ruiten Aa vragen meer tijd dan was voorzien. Een deel van de voorziene kosten zullen dan ook niet in 2019, maar in 2020 afgerekend worden. De kosten zullen daardoor in 2019 beperkt zijn en € 25.000,- lager uitvallen dan begroot. In 2020 verwachten we de kosten uit de bestaande budgetten te dekken. Mocht dit niet het geval zijn, dan wordt hier volgend jaar over gerapporteerd in de voorjaarsrapportage of najaarsrapportage.

10. Energie (voordeel € 65.000,-)

Door een relatief droog eerste gedeelte van dit jaar hebben we een lager energieverbruik gehad dan een gemiddeld jaar (lager energieverbruik voor de waterafvoer). Daarnaast blijkt de uitkomst van de clustering voor de energiebelasting (zie punt 8) ook voor 2019 voordeliger dan in eerste instantie geraamd. Hier staat tegenover dat door opnieuw een droge zomer het energieverbruik voor de wateraanvoergemalen hoger ligt dan gebruikelijk. Per saldo verwachten we op dit moment € 65.000,- lagere energiekosten dan begroot. De uiteindelijke uitkomst van het energieverbruik is afhankelijk van de weersomstandigheden in het najaar.

11. Rentelasten (voordeel € 196.000,-)

Op basis van de huidige verwachte liquiditeitsbehoefte en rentetarieven kan het budget met € 196.000,- worden verlaagd. De rentetarieven zijn deze zomer extreem gedaald. In augustus is een langlopende lening aangetrokken van € 25 miljoen met een looptijd van 40 jaar tegen een rentepercentage van 0,25%.

12. Vrijval bestemmingsreserve overdracht bruggen (voordeel € 49.000,-)

Bij de jaarrekening 2015 is bij de bestemming van het resultaat een bestemmingsreserve gevormd van € 975.000,- voor de overdracht van drie bruggen aan gemeenten. Dit betreft brug Tjuchem € 475.000,-, brug Glimmen € 150.000,- en brug Steendam € 350.000,-. In 2016 zijn de bruggen Tjuchem en Glimmen overgedragen. De kosten van in totaal € 625.000,- zijn ten laste gebracht van de gevormde bestemmingsreserve.

De overdracht van brug Steendam heeft in 2019 plaatsgevonden. Hiervoor was in de bestemmingsreserve € 350.000, gepland. De werkelijke kosten bedragen € 301.000,-. Een voordeel derhalve van € 49.000,-.

13. Reservering HWBP bijdrage (budgetneutraal)

In de voorjaarsrapportage 2016 hebben we voorgesteld jaarlijks het verschil tussen de geraamde HWBP bijdrage en de werkelijke HWBP bijdrage te reserveren. Deze bestemmingsreserve willen we gebruiken om in de toekomst (na 2020) ons aandeel (10%) in de kosten van nHWBP-projecten te

financiering. Het verschil bedraagt dit jaar € 596.000,- en wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

14. Schoonmaakkosten rwzi's (voordeel € 50.000,-)

Voor de schoonmaakkosten van de rwzi's wordt jaarlijks een bedrag geraamd. Dit jaar is gebleken dat de kosten incidenteel meevallen en derhalve kan in de najaarsrapportage een eenmalig voordeel worden meegenomen van € 50.000,-.

15. Putkoppen Delfzijl (voordeel € 40.000,-)

Voor dit jaar was € 70.000,- budget overgeheveld uit 2018 voor het herstellen van een aantal putten van het waterschap bij onze coupure te Delfzijl. Dit budget is in de najaarsrapportage 2018 aangevraagd. De putten zijn inmiddels hersteld voor een bedrag van € 30.000,-. De overige werkzaamheden zouden samen met de gemeente Delfzijl worden afgestemd. Het betreft hier asfalteringswerkzaamheden. Er is uiteindelijk echter geen overeenstemming bereikt met de gemeente over de verdeling van de kosten, waardoor dit werk voorlopig niet uitgevoerd zal worden. Hierdoor kan een voordeel van € 40.000,- worden meegenomen in deze najaarsrapportage.

16. Integraal waterbeheerprogramma (voordeel € 25.000,-)

Voor externe ondersteuning, de organisatie van het proces (gebiedsprocessen etc.) en overige kosten is € 50.000,- voor dit jaar beschikbaar. Doordat de gebiedsprocessen dit najaar plaatsvinden en het feitelijk opstellen van het waterbeheerprogramma volgend jaar pas gebeurt, is een deel van het budget dit jaar niet nodig. In de begroting 2020 is eveneens € 25.000,- geraamd.

17. KRW monitoring (voordeel € 15.000,-)

Met het bestuursvoorstel KRW doelbereik is onder andere invulling gegeven aan onze monitoring, vooral in 2018. Het budget kan dit jaar vervallen.

18. Onderzoeksbudget Zuidlaardermeer (voordeel € 250.000,-)

In de algemene bestuursvergadering van 9 oktober 2019 heeft u ingestemd met het Integraal Maatregelenplan Zuidlaardermeer. Daarin is aangegeven dat het beschikbare onderzoeksbudget kan komen te vervallen. Van het voor 2019 beschikbare budget van € 200.000,- wordt uiteindelijk ongeveer € 70.000,- besteed aan onderzoek. De onderzoekskosten zijn deels subsidiabel via het Interreg project Canape. Uiteindelijk zullen we € 150.000,- overhouden en dit gedeelte van het budget 2019 kan vrijvallen. Aanvullend onderzoek wordt in het voorbereidingskrediet van het Zuidlaardermeer meegenomen.

In de jaarrekening 2018 is voor aanvullend onderzoek eveneens een bestemmingsreserve gevormd van € 100.000,-. Ook deze reserve kan nu vrijvallen.

19. Waterschapsbelastingen (nadeel per saldo € 479.000,-)

Op basis van de 2^e kwartaalrapportage van het Noordelijk Belastingkantoor is een nieuwe prognose gemaakt van de verwachte belastingopbrengsten.

Watersysteemheffing gebouwd (nadeel € 705.000,-).

Dit betreft € 239.000,- 2019 en € 466.000,- voorgaande jaren.

Deze heffing wordt opgelegd op basis van de WOZ waarde. De werkelijke ontwikkeling van de WOZ waarden blijkt de afgelopen jaren iets achter te lopen op de bij de begroting verwachte ontwikkeling. Als gevolg hiervan is de werkelijke opbrengst 2019 lager dan verwacht. De lagere opbrengst over voorgaande jaren betreft met name een te hoge inschatting, door het NBK, voor de nog op te leggen aanslagen bij de jaarrekening 2018. Dit betreft derhalve een correctie op de in de jaarrekening 2018 verantwoorde opbrengst gebouwd.

Watersysteemheffing ongebouwd (voordeel € 100.000,-).

Door een verschuiving van hectares natuur naar landbouwgrond ontstaat per saldo een hogere opbrengst. In de voorjaarsrapportage 2019 is deze meevaller abusievelijk niet in de begrotingswijziging meegenomen.

Overige heffingen (per saldo voordeel € 240.000,-)

Door verschuivingen in aantallen en correcties op nog te verwachten aanslagen is een nadeel ontstaan bij de watersysteemheffing ingezetenen (€ 46.000,-), een voordeel bij de verontreinigingsheffing (€ 147.000,-) en per saldo een voordeel bij de zuiveringsheffing (€ 139.000,-).

Kwijtscheldingen (nadeel € 114.000,-).

In verband met de ontstane achterstanden bij het NBK is bij de jaarrekening 2018 een schatting gemaakt van de nog te verlenen kwijtscheldingen over 2018 en deels nog 2017. De kwijtscheldingen over voorgaande jaren zijn inmiddels afgewerkt en de kosten hiervan zijn € 131.000,- hoger dan ingeschat bij de jaarrekening 2018. De prognose voor de kwijtscheldingen 2019 geeft een voordeel van € 17.000,-.

20. Extra kosten droge zomer (nadeel € 260.000,-)

Als gevolg van de droge zomer van 2019 zijn extra kosten ontstaan voor de wateraanvoer. In totaal bedragen de extra kosten die hiermee gemoeid zijn € 260.000,-.

Extra pompen en overige maatregelen (€ 200.000,-)

Om binnen het waterschap te zorgen voor een goede waterverdeling tijdens de droge periode zijn gedurende anderhalve maand extra pompen geplaatst bij Vennix, Veendam, Ter Apelkanaal, Gasselternijveenschemond, Drouwenermond en Onnen. Op een aantal andere plekken zijn kortdurend extra maatregelen getroffen. De totale kosten hiervan bedragen € 200.000,-.

Drentse aanvoercircuit (€ 60.000,-)

In droge perioden wordt water aangevoerd via het Drentse Primaire Aanvoercircuit. Hiervoor betalen we een vergoeding aan de waterschappen Drents Overijsselse Delta en Vechtstromen. In de begroting is hiervoor een bedrag geraamd van € 317.000,- gebaseerd op een gemiddeld jaar. Gezien de langdurige droogte deze zomer zullen de kosten van wateraanvoer over 2019 hoger zijn dan een gemiddeld jaar. De extra kosten zullen naar verwachting € 60.000,- bedragen.

21. Afrekening wateraanvoer 2017 (voordeel € 25.000,-)

Voor de wateraanvoer via het Drentse Primaire Aanvoercircuit (zie punt 21) hebben wij inmiddels de definitieve afrekening over 2017 ontvangen. Wij hebben een bedrag van € 25.000,- teruggekregen.

22. Rechtszaak vispassages Sans Souci en Hongerige Wolf (nadeel € 537.000,-)

Als waterschap hebben wij medio 2014 opdracht gegeven voor het realiseren van de vispassages Sans Souci en Hongerige Wolf. De passages zijn belangrijk voor onze KRW-opgave en zijn bijzonder, omdat ze een boezemkade kruisen. Gedurende het hele bouwtraject zijn er veel problemen geweest met de aannemer. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een lekkende vispassage in een boezemkade. Na veel afstemming en onderhandeling is de aannemer in gebreke gesteld en dit heeft geleid tot een rechtszaak. In het tussenvonnis van de rechter zijn wij voor een groot deel in het gelijk gesteld. In de jaarrekeningen vanaf 2015 bent u geïnformeerd over de problematiek bij de vispassages Sans Souci en Hongerige Wolf. Dit is gebeurd bij de toelichting op de lopende investeringen.

Vanwege de complexiteit van de zaak heeft de rechter een externe deskundige ingeschakeld. Het advies van de deskundige is nu definitief en is helaas in ons nadeel. De kans dat wij deze rechtszaak winnen is hierdoor gering. Op basis van deze verwachting heeft het DB besloten een voorstel tot minnelijke schikking te doen. Hierover is overeenstemming bereikt met de aannemer. Het sluiten van

de minnelijke schikking heeft geleid tot extra kosten. Vervolgens zullen de vispassages hersteld moeten worden. De aanleg van deze vispassages is als KRW-maatregel uitgevoerd met Waddenfonds-subsidie. Voor de toekenning van deze subsidie (€ 280.000,-) moeten de passages eind 2020 en 2021 functionerend worden opgeleverd. Bij het niet realiseren van de opgave zal de subsidie van € 280.000,- worden teruggevorderd, maar realisatie van de herstelwerkzaamheden is haalbaar binnen de gestelde termijn.

De totale kosten van het oorspronkelijke project zullen uiteindelijk € 632.000,- bedragen. Hiervan kan vanwege de slechte kwaliteit slechts € 95.000,- worden hergebruikt. Dit betekent dat € 537.000,- in één keer moet worden afgeschreven. Dit is inclusief de proceskosten en de kosten voor het deskundigenadvies. De herstelkosten bedragen € 415.000,-. Hiervoor wordt in deze najaarsrapportage een nieuw krediet aangevraagd.

Om te leren van dit project heeft het dagelijks bestuur besloten een extern onderzoek te laten uitvoeren naar zowel de aanbesteding als het verloop van het project. De hiervoor benodigde onderzoekskosten van € 15.000,- worden ten laste gebracht van de post onvoorzien.

23. Onderhoud kaden (voordeel € 300.000,-)

Dit betreft het budget voor het herprofilen van boezemkades. Hiervoor is reeds geld opgenomen in de MJJ. Dit betreffen namelijk werkzaamheden die leiden tot een meerjarig nut, waardoor hier ook op afgeschreven dient te worden. Dit budget zal de komende jaren overgeheveld worden vanuit de exploitatie naar de MJJ. Het voordeel in de exploitatie bedraagt € 300.000,-.

24. Leasetermijnen dienstauto's (nadeel € 75.000,-)

Dit betreft onder andere het vervangen van onze eigen dienstauto's door leaseauto's conform het bestaande beleid. Daarnaast is het voertuigpark uitgebreid voor onder andere de exotenbestrijding en is er een toename van het aantal elektrische auto's die beschikbaar zijn voor dienstreizen voor het personeel. De extra leasekosten bedragen € 150.000,-. Hiervan kan € 75.000,- gedekt worden uit de bestaande budgetten, doordat de exploitatielasten voor de eigen voertuigen dalen. Daarnaast is er een besparing op de kapitaallasten, aangezien geen investering behoeft te worden gedaan voor de eigen voertuigen. De werkelijke extra structurele exploitatielasten worden hiermee gedekt.

25. Asbestsanering Afwateringskanaal Fiemel (nadeel € 175.000,-)

Het afwateringskanaal Fiemel is in 2018 over een lengte van ca. 9 km gebaggerd om de sliblaag te verwijderen. De vrijgekomen bagger (ca 35.000 m³) is aan beide zijden van de watergang te drogen gelegd om in 2019 verwerkt te kunnen worden in de maaipaden en de aangrenzende agrarische percelen. Tijdens het indrogen is op 39 locaties de aanwezigheid van asbest geconstateerd. De asbest is verwijderd (handmatig en met een kraan) en afgevoerd, waarna de bagger is omgezet. Aanvullend onderzoek heeft uitgewezen dat er geen verdere beperkingen zijn voor de verwerking van de bagger in de maaipaden en de aangrenzende percelen.

In hetzelfde werk zijn langs het afwateringskanaal paaiplaatsen voor vissen aangelegd. Bij het graven van één van deze paaiplaatsen is eveneens asbest aangetroffen. Ook deze asbest is verwijderd en afgevoerd. De totale kosten voor de asbestsanering zijn geraamd op € 175.000,-.

26. Gewasbeschermingsanalyses (voordeel € 50.000,-)

Het bleek niet mogelijk alle geplande bemonsteringen uit te voeren. Bij een groot aantal bedrijven vond geen lozing plaats naar het riool en/of oppervlaktewater. Ook de droogte speelde hierbij een rol. Hierdoor is een deel van het beschikbare budget niet uitgegeven.

27. Budget vervanging bij ziekte (voordeel € 50.000,-)

Jaarlijks is een budget opgenomen voor de vervanging bij ziekte. Tot op heden is dit budget in 2019 nog beperkt benut. We hebben tot dusverre minder in hoeven huren in verband met ziekte dan voorgaande jaren. Bij eenzelfde voortzetting zullen we budget overhouden. In deze najaarsrapportage kunnen we daarom een voordeel van € 50.000,- meenemen.

28. Buitenlandbeleid (voordeel € 27.000,-)

Dit jaar wordt € 17.000,- van het buitenlandbudget niet besteed. Daarnaast ontvangen we dit jaar nog een subsidie van € 10.000,-. Het totale voordeel in de najaarsrapportage op het buitenlandbeleid bedraagt derhalve € 27.000,-.

29. Coalitieakkoord (budgetneutraal)

In het coalitieakkoord is jaarlijks € 1.000.000,- opgenomen voor duurzaamheid. Dit bedrag is onderverdeeld in € 300.000,- in de jaarlijkse exploitatie en € 700.000,- per jaar als investering. Het jaarlijks budget in de exploitatie van € 300.000,- is o.a. bestemd voor inhuur van kennis voor onderzoek duurzaamheid en innovatie. Deze onderzoeken leiden eventueel tot investeringen. Aangezien het ene jaar meer of minder als het andere jaar een beroep zal worden gedaan op dit budget wordt het restant van het jaarlijks budget gestort in een bestemmingsreserve. De meer kosten in een ander jaren worden dan onttrokken aan deze bestemmingsreserve. Dit leidt dan niet tot financiële schommelingen in de jaren. Als op de € 300.000,- die beschikbaar is voor 2019 in de loop van het jaar nog bestedingen plaatsvinden zal het restant worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

30. Verontreinigingsheffing Rijkswateren (voordeel € 45.000,-)

Dit betreft voordelige afrekeningen over de jaren 2016 en 2017 over de lozingen van de VKA.

31. Onderzoek project vispassages (€ 15.000,- ten laste van onvoorzien)

Dit betreft de onder post 22 genoemde kosten van het onderzoek naar zowel de aanbesteding als het verloop van het project Sans Souci en Hongerige Wolf.